

kerek képet kapunk a korról és embe-
reiről. Nagyon érdekes az I. fejezet,
ahol Zsigmond viszonyát kortársaihoz
vizsgálja és meglepő bőségben állítja
össze a róla szóló írásos véleményeket
és művészi portrékat. „Az udvartartás
és lovagvilág“ c. fejezet az udvar színes
életét, mesés pompájú ünnepségeit és
idegen fejedelem-fogadásait, valamint
a tetőfokán lévő lovagi rendi élet
nagyserü külsőségeiben jelentkező
megnyilvánulásait, egyúttal a lovagi-
ságot tápláló szellemi ideálokat ismer-
teti. A „zsinati mozgalmak és szellemi
kultúra“ c. fejezet átfogó képet ad az
egyházi s vallási kérdések rendezésére
irányuló kísérletekről és ezeknek vég-
leges megoldását célzó konstanci zsinat-
ról. De ugyanakkor széles képet rajzol
az egyre izmosodó humanizmus egyé-
niség nevelő és egyéniség kiképző ere-
jéről és az e korbéli magyar kultúrá-
nak is jó összefoglalását adja. A IV.
fejezet a munka legfontosabb részei-
nek egyike Buda helyrajzát és építé-
szetét kísérel meg a rendelkezésére
álló eszközökkel felrajzolni, és a saját
kutatásai és az eddigi kutatások pon-
tos átvizsgálása és új summálása né-
hány csakugyan új és értékes ered-
ményre vezetett. Az „ábrázoló művésze-
tekről“ és „az iparművészetről“ adott
fejezetei mindazt kikeresik a magyar
művészet és iparművészet emlék-állo-
mányából, mely e korban keletkezett
és e kor művészi ízlésének és akarásá-
nak bélyegét viseli magán. Csak most
látjuk, hogy milyen gazdagon virágzó
és termékeny korszak volt ez a magyar
művészet fejlődésében annak a nagy
pusztításnak ellenére is, mely ezeket az
emlékeket a későbbi nehéz és bajtól
terhes századok alatt érték. Különösen
szép a magyar ötvösség emlékeiről
írott néhány oldal; szerző itt állott
aránylag a legszilárdabb talajon és
ennek a művészeti ágak termését

szinte hiánytalanul takarítja be szá-
munkra. De egyúttal a kereskedelem
és ipar főútvonalairól és irányairól is
beszámol és élénk képet rajzol a keres-
kedelmi érintkezés sokoldalúságáról,
elevenességéről és gazdagságáról. Az
utolsó fejezet — a „Kitekintés“ címet
nem értjük és ide nem is való, helye-
sebb lett volna „összefoglalás“ címet
adni e fejezetnek! — áttekintést nyújt
a tárgyalt korról, mely „természetes át-
menet volt a humanizmushoz, rene-
szánszhoz és reformációhoz, megválto-
zott életformákhoz, az egyéniség foko-
zottabb tudatához, de nem utóljára
sajátos lelki ingadozásokhoz is, melyek
azonban csak a század második felé-
ben rajzolódtak ki élesebben.“ A góti-
kus stílussal jelzett magyar korszak
leáldozóban van, de a magyar renesz-
zánsz felkelő napja még csak első
sugarait veti a magyar földre.

A kötet nagyon szép kiállítású és a
főváros házinyomdáját dícséri.

Oroszlán Zoltán.

*Emlékkönyv Dr. Mahler Ede a buda-
pesti Kir. Magyar Pázmány Péter Tudo-
mányegyetem ny. nyilvános rendes taná-
rának nyolcvanadik születésnapjára. Ki-
adják barátai, tisztelői és tanítványai.
— Budapest, 1937. 8°, 548 l.*

Kitűnő tudósunknak, Mahler Edé-
nek szép kötettel kedveskedtek bará-
tai, tisztelői és tanítványai születésé-
nek nyolcvanadik évfordulóján. Hatal-
mas kötetben közel negyven dolgozatot
ajánlanak az agg tudósnak, akinek el-
vitathatatlan érdemeit mindnyájan is-
merjük az ókor keleti történeti tudo-
mányainak terjesztésében és tanításá-
ban. Balogh Jenő a jubiléum mint az
akadémia tagját, Lukinich Imre mint
tanárt méltatja, Wertheimer Adolf
pedig rövid életrajzot ír róla. Közli a

kötet Mahler irodalmi munkásságának jegyzékét is. A kötet keleti és sémi nyelvészeti, történeti és irodalmi, szentírásstudományi, régészeti tanulmányokat közöl, de néhány más tárgyú értekezés is bekerült a kötetbe, melyeket más tudományágak neves képviselői írtak Mahler tiszteletére. Mi e helyen csak néhány régészeti dolgot említenénk a kötet tartalmából ismertetni és csak megjegyezzük, hogy a kötet szerzői között Aistleitner József, Dávid Antal, Kováts Ferenc, Pröhle Vilmos, v. Surányi-Unger Tivadar, Heller Bernát, Löw Immanuel, Marmorstein Arthur és mások neveit is találjuk a hazai és U. Cassuto, G. Furlani, stb. neveit a külföldi tudósok köréből.

A dolgozatok sorrendjében haladva először *Dobrovits Aladár* dolgozatáról kell megemlékeznünk, aki „Harpokrates“ c. tanulmányában az egyiptomi szobrászat egy zárt csoportját vizsgálja az egyiptomiak szoborfelépítésének, gyermekábrázolásának, a mozgásnak, a frontalitásnak és a térbeliségnek szempontjából és figyelemreméltó eredményekre jut. *Graf András* „Der Sonnenlöwe“ c. dolgozatában a naporoszlóznak a római császárkultuszban való szereplését rendkívül behatóan és a források alapos figyelembevételével tárgyalja. *Paulovits István* „Mithrasoltár és trák elemek Camponában“ címmel a nagytétényi ásatások fontos eredményeiről számol be. *Pálfi János* „Totenopfer und Opferformeln bei den Ägyptern der alten Zeit“ címmel ad jó összefoglalást a címben foglalt problémákról. *Takács Zoltán* „On the Monument of the General Ho CH'ü-ping“ dolgozatában a győzelmes királyoknak egyiptomi ábrázolásaiból kiindulva, egy motívum vándorlásának útján kíséri el Ho Ch'ü-ping tábornok síremlékének ábrázolásáig. *Wessetzky Vilmos* „Herz und Skarabäus“ c. dol-

gozatában a szívnek és a skarabeusnak az egyiptomi misztikus képzeletben és az emléktárgyakban is kifejezésre jutó összefüggéseit vizsgálja. A kötet gondos szerkesztése Wertheimer Adelf emlékbizottsági elnök, valamint Somogyi József és Löwinger Sámuel szerkesztők munkáját dicséri, és reméljük, hogy fontos és legnagyobbra méltó idegen nyelven írt cikkeivel messze földön elismerést szerzett a magyar tudományosságunknak.

Oroszlán Zoltán.

Festschrift für August Oxé. — Herausgegeben von **H. v. Petrikovits** und **A. Steeger**. Darmstadt, 1938. 8°, VIII és 281 l., 24 tábla. Rm. 12.

August Oxénak, a kitűnő provinciális régésznek, ki nagy érdemeket szerzett a római Germánia emlékeinek feltárásában és magyarázásában, szép ajándékkal kedveskedett 75. születésnapja alkalmából a német archaeologia. 37 cikket gyűjtöttek össze testes és szép kiállítású kötetben, melynek szerzői között találjuk a német provinciális archaeologia kitűnő művelőit, valamint más országok régészetének kiváló képviselőit is. Történeti, epigrafiai, régészeti és metrologiai tárgyú cikkek váltogatják egymást és különösen fontosak reánk nézve azok a kitűnő szakférfiak tolla alól kikerült cikkek, melyek a germániai és galliai keramika kutatásának újabb eredményeit ismertetik. H. Dragendorff „Firmenstempel und Künstlersignatur auf arretinischen Reliefgefäßen“ címmel az arretiumi edények Tigranus és Perennius pecséttel ellátott darabjai között teremt pontos időrendi és műhelybeli beosztást. F. Matz „Zum arretiner Thiasos“ címmel ugyancsak arretiumi edények azonos motívumainak keresi és találja meg eredetét. H. Com-